

CAT

DESCOBREIX INCA

un viatge cultural
per l'evolució de la ciutat

**VISITES GUIADES
AL PATRIMONI D'INCA**

Ajuntament d'Inca

Visita a la prehistòria d'Inca: talaiot de s'Ermita

Ponent: Magdalena Sastre Morro, arqueòloga.

El jaciment de Son Ravenet (de s'Ermita o puig de Ses Talaies),³⁶ el podem inscriure cronològicament dins l'època talaiòtica i posttalaiòtica (900-123 aC).

Cap al 900 aC es documenten importants novetats a les societats prehistòriques que vivien a les Balears. Tradicionalment aquesta nova situació s'interpretà en funció de l'arribada de nous pobladors (hipòtesi invasió), però des de mitjan dècada de 1990 els arqueòlegs pensen que els canvis que donaren lloc a la nova situació foren canvis lents i fruit de raons internes. Entre aquestes raons cal destacar el creixement demogràfic, les estretes relacions establertes amb altres gentes de la Mediterrània i canvis en la manera de relacionar-se amb el medi, entre d'altres. Aquesta fase rep el seu nom dels talaiots, grans construccions realitzades amb tècnica de pedra en sec, amb grans pedres ciclòpies i estructura tripartida que es troben a les illes de Mallorca i Menorca. El mot *talaiot* deriva de la paraula *talaia*, que vol dir "torre de guaita".

Aquests monuments poden formar part de poblats, molt diferents dels de l'època del bronze, ja que ara els edificis es disposen agrupats i no de forma dispersa com els primers. A més de talaiots, existiren altres monuments ciclòpis, com ara túmuls, sales hipòstiles, santuaris de taula (només a Menorca)... Els dits edificis tengueren diverses funcions. L'exterior funcionà com una talaia des de la qual es controlava el territori de la comunitat i es comunicava amb altres assentaments propers. L'interior s'emprava com un espai comunal en el qual es duien a terme diverses activitats, com ara escorxament i repartiment d'animals o reunions vàries.

La construcció dels talaiots i els altres monuments talaiòtics suposaren un gran esforç que els relaciona amb un intent d'erigir símbols per tal de reivindicar el territori en el qual les comunitats hi vivien, en un moment en què les Illes tenien una població molt elevada (en relació amb la seva manera de viure). Molt probablement per construir aquests edificis féu falta l'ajut de tota la comunitat i l'ús de diverses tècniques tant per transportar les grans pedres com per pujar-les. Un altre canvi important són les cases. A l'edat del bronze, les navetes eren grans cases construïdes amb pedres ciclòpies. En aquest moment les cases ja no tenen aquesta monumentalitat i sembla que tampoc són elements de caràcter públic, sinó que la seva privacitat és molt superior.

Sembla que les referides societats tengueren una estructura jerarquitzada en la qual hi havia certes persones que tenien més poder i riquesa, i que podien llegar als seus descendents aquesta posició preeminent.

El jaciment de Son Ravenet és un dels 30 amb què compta el terme municipal d'Inca. Es troba situat a la zona residencial de s'Ermita, al cim d'un petit turó, amb un ampli control visual del territori. Les restes estructurals, visibles avui en dia, són un talaiot circular (que es troba en molt mal estat) i un talaiot quadrat, units per una murada ciclòpia, la qual es troba molt arrasada. El sistema constructiu que presenten aquestes estructures és el característic de l'època, la tècnica ciclòpia de pedra en sec de doble parament, amb la qual els donaven una gran solidesa.

La manca d'investigacions científiques realitzades envers l'arqueologia inquera fan que no es pugui disposar d'una informació més acurada quant a la funcionalitat i relació d'aquest amb els altres jaciments talaiòtics del municipi. Tot i això, atesa la seva situació, en un lloc de gran domini visual del territori, i les xarxes visuals que es poden establir amb altres estacions talaiòtiques, com Son Sastre, Son Vivot, el jaciment del puig d'Inca, ens acosten a la idea que la principal funcionalitat d'aquest jaciment és la del control del territori.

Com ja hem dit abans, les investigacions en el camp de l'arqueologia inquera són pràcticament inexistentes, però a l'Arxiu General de l'Administració s'han localitzat diverses peticions de permisos per realitzar excavacions arqueològiques al jaciment de Son Ravenet, com per exemple el sol·licitat per Bartolomé Ensenyat el 1969. A pesar de la sol·licitud d'aquests permisos, no es té constància de la realització de cap intervenció arqueològica, ja que no

n'han estat localitzades les autoritzacions ni les memòries de les intervencions arqueològiques efectuades.

Així doncs, el jaciment de Son Ravenet és un emplaçament que pot aportar coneixements molt significatius de l'Inca prehistòrica i de la prehistòria mallorquina en general. Per tant, és necessària la creació de projectes d'investigació que puguin aportar noves dades científiques, així com l'adequació i la creació de discursos divulgatius perquè la societat pugui gaudir d'aquest patrimoni.

37

Cafeteria & Restaurante Roman 7

Pol. Ind. Can. Matran

T.N.C.S.

Centru de Utilitati

Me 2118

Me 2114

Me 2120

Me 2119

Me 2119

Me 2118

Me 2114

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2112

Me 2112

Me 2120

Me 2118

Me 2118

Me 2118

Me 2118

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

Me 2120

L'EDITA:

Ajuntament d'Inca

HI COL·LABOREN:

Centre
de Professorat
Inca

FUNDACIÓ CULTURAL
esconvent

GRUP SERRA

COMISSIÓ CIENTÍFICA
DE LES JORNADES
D'ESTUDIS LOCALS D'INCA